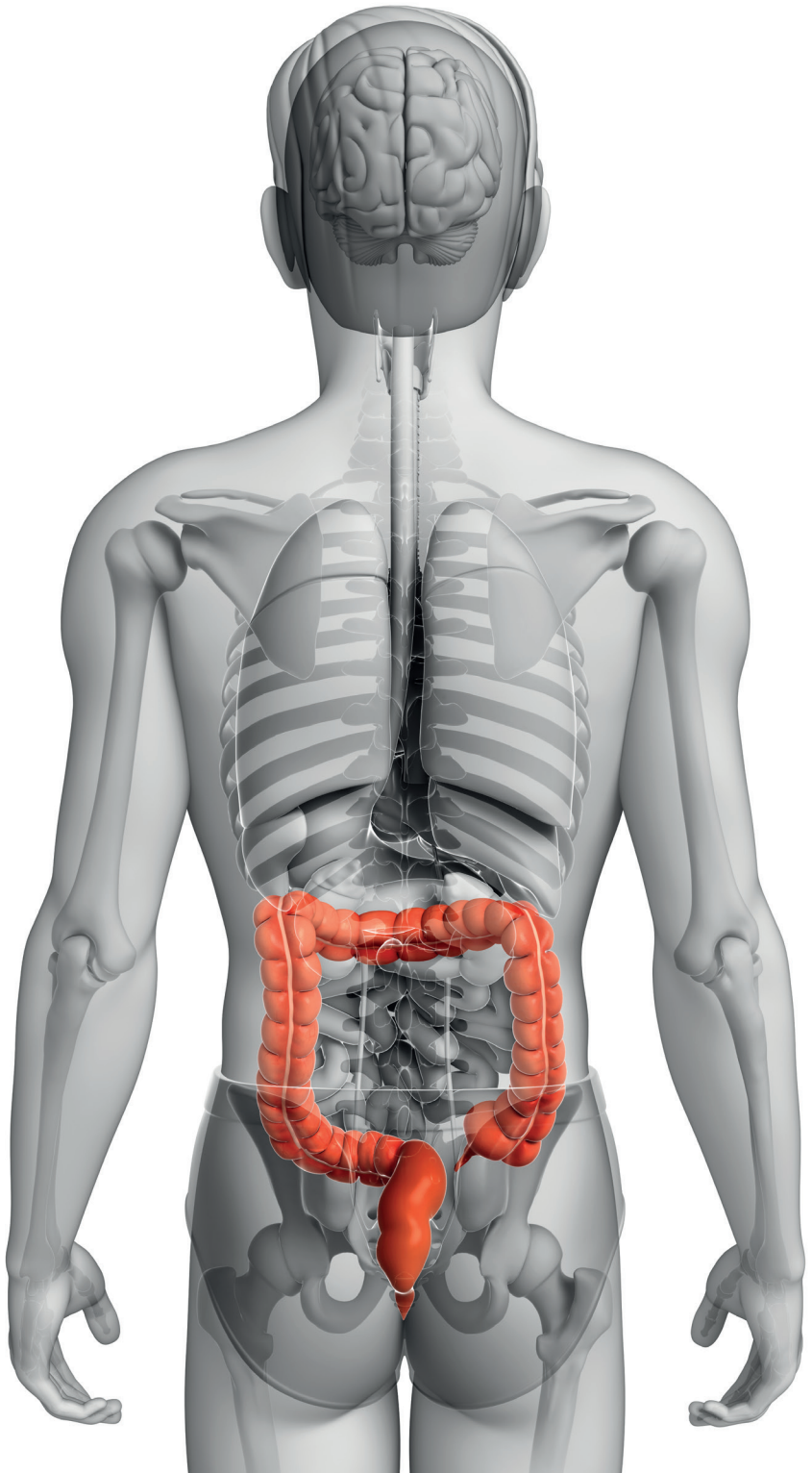

oncologie

CHEMORADIATIE BIJ ENDELDARMKANKER

CHEMORADIATIE BIJ ENDELDARMKANKER (RECTUMCARCINOOM)

Uw behandelend arts heeft een behandeling voorgesteld waarbij u gedurende een bepaalde periode radiotherapie (bestraling) krijgt in combinatie met chemotherapie tabletten. In deze folder geven we u meer uitleg over de opzet van deze behandeling en de mogelijke bijwerkingen.

BEHANDELING

Een neo-adjuvante behandeling is een behandeling die gegeven wordt vóór een operatie. Adjuvant betekent: aanvullend. Neo betekent vóór een operatie. Doel van deze neo-adjuvante behandeling is:

- de tumor verkleinen. Hierdoor kan de chirurg de tumor beter weghalen, zodat een minder ingrijpende operatie mogelijk is;
- heel kleine, onzichtbare uitzaaiingen (micrometastasen) te vernietigen.

De behandeling die u krijgt is een combinatie van chemotherapie-tabletten en bestraling. We noemen deze behandeling **chemoradiatie**.

Chemotherapie is een behandeling met medicijnen die cellen doden en/of de celdeling remmen. Deze medicijnen verspreiden zich via het bloed door uw lichaam. Ze kunnen op bijna alle plaatsen de kankercellen bereiken. De chemotherapie die u krijgt heet capecitabine en wordt door middel van tabletten toegediend. Capecitabine maakt de tumorcellen ook gevoeliger voor de bestraling.

De *bestraling* vindt plaats in een bestralingscentrum, meestal in het UMC Utrecht. Lees daarom ook de informatie die u van het bestralingscentrum ontvangt goed door.

In deze folder krijgt u informatie over de bovengenoemde chemotherapie.

Na de chemoradiatie neemt de chirurg de behandeling weer over. De operatie volgt tussen 10-12 weken na de chemoradiatie, omdat de bestraling nog enkele weken nawerkt waardoor de tumor mogelijk nog meer kan slinken. Voor de operatie wordt er nog een MRI scan gemaakt om de grootte en de ligging van de tumor goed in beeld te brengen.

HOE WORDT CAPECITABINE GEBRUIKT

- De tabletten zijn er in verschillende sterktes: 500 mg en 150 mg. De specialist kan u een combinatie van deze tabletten voorschrijven.
- U start met het innemen van de capecitabine op de 1ste dag van de bestraling tot en met de laatste dag van de bestraling, in totaal dus 5 weken. U slikt de capecitabine alleen op de dagen dat u bestraald wordt.

- Neem de medicatie 2 maal daags, na het ontbijt en na het avondeten, binnen 30 minuten nadat u iets heeft gegeten.
- Slik de tabletten zonder kauwen door met water.
- Als u om medische redenen geen of moeilijk tabletten kunt slikken dan kunnen bij uitzondering de tabletten worden vergruisd en/of worden opgelost in (suiker)water. Dit alleen in overleg met en na instructies door de behandelend arts of verpleegkundig specialist.

ALS U MEER TABLETTEN HEBT INGENOMEN DAN UW ARTS HEEFT VOORGESCHREVEN

Neem dan contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp voordat u de volgende dosis neemt.

ALS U EEN DOSIS BENT VERGETEN

Volg het normale doseringsschema en neem contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp. De vergeten dosis moet u niet meer innemen.

Indien u braakt na de inname van de tabletten, neem dan niet opnieuw tabletten in en neem contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp.

BEWAREN

U dient de tabletten buiten het bereik en uit het zicht van kinderen te bewaren. Niet bewaren boven 30°C en alleen in de originele verpakking.

BIJWERKINGEN

U kunt van de capecitabine de volgende bijwerkingen krijgen:

- daling van de witte bloedcellen, waardoor uw weerstand verminderd is en er meer kans is op infecties en koorts
- diarree
- huidreacties op handen en/of voeten
- misselijkheid, buikklasten, verlies van eetlust
- vermoeidheid
- geïrriteerd slijmvlies in de mond en keel

Andere, minder vaak voorkomende bijwerkingen kunnen zijn:

- pijn op de borst, daling van het aantal rode bloedcellen, huiduitslag, droge of jeukende huid, licht haarverlies, zwakte, slaperigheid, gezwollen benen, obstipatie, uitdroging.

Wanneer u zich zorgen maakt over deze of andere bijwerkingen, de bijwerkingen aanhouden of verergeren, neem dan contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp. De behandelend arts kan u adviseren de dosering te verlagen en /of de behandeling met de capecitabine (tijdelijk) te staken.

Blijft de behandeling effectief wanneer deze wordt onderbroken of wanneer de dosis wordt aangepast vanwege bijwerkingen? De hoofdbehandeling is de bestraling. Als de capecitabine om medische redenen (tijdelijk) gestopt wordt of de dosering wordt aangepast, dan is dit om de voortgang van de bestraling niet te belemmeren.

KOORTS

Witte bloedcellen zorgen voor de afweer tegen infecties. Er is een kleine kans dat er een tekort aan witte bloedcellen in uw bloed ontstaat, hier kunt u niets tegen doen. Neem direct contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp bij een temperatuur > 38,5°C of koude rillingen/klappertanden. Neem bij een temperatuur > 38°C geen paracetamol in, deze verlaagt de temperatuur, maar lost het probleem niet op.

DIARREE

Als u 4 tot 6 maal daags (of vaker) last heeft van waterdunne ontlasting of als u ook 's nachts voor waterdunne ontlasting naar het toilet moet, spreken we van diarree.

Onze adviezen

- Drink voldoende: minimaal 2 liter vocht per 24 uur.
- Drink per dag in ieder geval een aantal koppen bouillon en/of tomatengroentesap (vanwege het kalium en het zout).
- Gebruik regelmatig kleine maaltijden; vermijd gasvormers, zoals kool, ui en prei. Neem weinig suiker, want dat laxeert (stimuleert de stoelgang).
- Heeft u langer dan 24 uur diarree of krijgt u niet voldoende vocht binnen, neem dan contact op de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp. Deze kan u adviseren te starten met de inname van Loperamide (Imodium®).
- Bel de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp als u niet genoeg kunt drinken en/of uw medicijnen niet kunt innemen.

HUIDREACTIES OP HANDEN EN/OF VOETEN

Bij een huidreactie op handen en/of voeten kunnen de handpalmen en/of de voetzolen gevoelloos, pijnlijk, gezwollen en/of rood zijn. Uw handen en/of voeten kunnen ook vervellen en er kunnen kloven ontstaan.

Onze adviezen

- Smeer minimaal 4 x per dag de handen en/of voeten in met een handcrème of bodylotion.
- Probeer knellende schoenen te vermijden.
- Probeer bij pijnlijke voeten zo min mogelijk de voeten te belasten.
- Als u hand-/voetklachten hebt, neem dan contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp.

MISSELIJKHEID EN BRAKEN

Misselijkheid en braken komt bij de behandeling met Capecitabine bijna nooit voor. Start als u toch de misselijkheid aan voelt komen met het innemen van de Metoclopramide. Gebruik deze tabletten maximaal 3 keer per dag 1 tablet. Gebruik deze medicijnen óók als u zich maar een beetje misselijk voelt! Als de tabletten onvoldoende helpen, neem dan contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp.

VOEDINGSADVIEZEN

- Zorg ervoor dat u tijdens de behandeling veel drinkt, zodat de extra afvalstoffen het lichaam via uw urine kunnen verlaten. Daarom is het goed 1,5 tot 2 liter vocht per dag te drinken. Dit betekent: minimaal 10 glazen of 13 kopjes vocht per dag.
- Als het eten en/of drinken moeizamer gaat, gebruik dan regelmatig kleine maaltijden, bijvoorbeeld 6 tot 8 keer per dag. Een lege maag kan een misselijk gevoel geven.
- Vermijd grote inspanningen vlak voor de maaltijd.
- Eet wat u lekker vindt.

VERMOEIDHEID EN CONDITIEPROBLEMEN

Veel patiënten met kanker hebben last van vermoeidheid en conditieproblemen. Dit kan door de behandeling of door de kanker zelf komen. Ook de emotionele belasting kan vermoeidheid en concentratie problemen veroorzaken. Probeer een nieuw dagritme te vinden, waarbij u zich beter voelt.

Onze adviezen

- Verdeel uw energie over de dag.
- Bouw regelmatig rustperiodes in.
- Laat uw omgeving weten dat u vermoeidheidsklachten hebt; praat erover zodat het voor anderen duidelijk en zichtbaar wordt.
- Vraag anderen om taken van u over te nemen, zodat u uw energie aan belangrijke of prettige zaken kunt besteden.
- Zorg voor genoeg afleiding, om de vermoeidheid even te vergeten.
- Eet en drink voldoende, gezond en gevarieerd.
- Probeer dagelijks een half uur te wandelen of te fietsen. U kunt het half uur ook verdelen in 2x15 minuten. U kunt dat zelf doen, maar u kunt ook deelnemen aan speciale trainingsprogramma's.

IRRITATIE OF ONTSTEKING IN DE MOND

De behandeling kan uw mondslijmvlies beschadigen. U kunt daardoor moeite krijgen met slikken, praten, eten en drinken. Veel gehoorde klachten zijn: pijn, droge mond, smaakverandering, infecties en een witte of rode verkleuring in uw mond. Door een goede mondhygiëne is het veelal mogelijk deze vervelende klachten tot een minimum te beperken.

Onze adviezen

- Poets 2 tot 4 keer per dag uw tanden met een zachte (elektrische) tandenborstel en fluorhoudende tandpasta. Poets ook uw tong. Spoel uw tandenborstel na gebruik goed uit en zet deze met de borstel omhoog weg (dus niet in een koker).
- Vet uw droge lippen in.
- Gebruik alleen tandenstokers of flosdraad als u daar ervaring mee hebt. U kunt op die manier niet uw tandvlees beschadigen.
- Neem contact op met de Oncologische dagbehandeling of Spoed Eisende Hulp bij aanhoudende klachten.

SPECIALE VOORZORGSMATREGELEN

Tijdens en na uw behandeling met cytostatica zitten in uitscheidingsproducten (zoals urine, braaksel en ontlasting) resten van de Capecitabine. Capecitabine is tot en met 2 dagen na de chemotherapie terug te vinden in uw uitscheidingsproducten. In de patiënten informatie 'Beschermdende maatregelen cytostatica' krijgt u hierover uitleg en welke beschermende maatregelen u kunt nemen.

KUNT U AUTORIJDEN OF MACHINES BEDIENEN?

Als u zich duizelig voelt, misselijk bent of vermoeid bent, kan dit invloed hebben op uw rijvaardigheid of vermogen om machines te bedienen.

BIJ PROBLEMEN/VRAGEN KUNT U BELLEN:

ONCOLOGISCHE DAGBEHANDELING

☎ 0344-674927

*maandag tot en met vrijdag van
's ochtends 08.30 uur tot 's middags 16.30 uur.*

Buiten de openingstijden van de Oncologische Dagbehandeling kunt u contact opnemen met:

SPOED EISENDE HULP

☎ 0344-726666

AANTEKENINGEN

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Heeft u nog vragen dan kunt u
altijd contact opnemen met ons:

 0344-674911
 info@zrt.nl
www.ziekenhuisrivierenland.nl

